

Proizvodnja premoga še nadalje narašča

Po nepopolnih podatkih je proizvodnja premoga v letu 1955 prekorajila predvideno količino 15 milijonov ton. Planirana proizvodnja je prekorajila za 500.000 ton, v primeri z letom 1954 pa znaša povečanje 1,4 milijona ton. Po vrstah premoga znaša dosežena proizvodnja v letu 1955:

črni premog okoli 1.140.000 ton
rjav premog okoli 7.600.000 ton
lignit okoli 6.320.000 ton
V primeri z letom 1954 znaša povečanje pri črnem premogu

okoli 150.000 ton, pri rjavem premogu okoli 500.000 ton in pri lignitu okoli 750.000 ton.

Toda tudi ta povečana proizvodnja ni bila v stanju, da bi zadovoljila vse potrebe po premogu v preteklem letu. Posebne težave je bilo čutiti pri preskrbovanju potreb za široko potrošnjo, kjer potrebe naglo naraščajo. Potrebe prometa in industrije so bile v glavnem kritične z majhnimi zakasnitvami, ki niso izzvale kakih občutnih motenj niti niso imele za posledico

ustavitve dela, kar bi vplivalo škodljivo na proizvodnjo industrijskega blaga.

Ocenjujoč realne možnosti in razpoložljive kapacitete v naših premogovnikih se pričakuje v letošnjem letu nadaljnje povečanje proizvodnje premoga za okoli milijon ton. Največji porast proizvodnje bo pri rudniških lignitih in bo znašal okoli 800.000 ton, medtem ko bo proizvodnja črnega in rjavega premoga narasla le v znatno manjši meri.

V prvi polovici leta in posebno v prvem tromesečju se bo gibala proizvodnja v glavnem tako kakor v preteklem letu. V drugem tromesečju bo prišlo do določenega malenkostnega povečanja, medtem ko bo proizvodnja resneje narasla v drugi polovici leta. To pa zaradi tega, ker bodo novi objekti, ki bodo povzročili porast proizvodnje, usposobljeni šele v drugi polovici leta (Velenje, Kolubara, Kreka).

Dovršitev objektov, ki bodo trošili večje količine premoga, se pričakuje konec prvega polletja (termocentrali Šoštanj in Kolubara), zaradi česar lahko pričakujemo, da v pogledu preskrbovanja s premogom v prvem tromesečju ne bo večjih težav kakor v letu 1955.

Potrebe široke potrošnje premoga ni mogoče točno preceniti, toda pričakuje se, da bo skupna potrošnja vseh potrošnikov še vedno večja od predvidene proizvodnje. To zahteva, da bo treba tudi v letošnjem letu, zlasti v industriji, strogo paziti na to, da se nabavljajo samo resnično potrebne količine premoga. Samo enakomerna razdelitev razpoložljivih količin lahko prepreči, da ne bo prišlo do večjih težav v preskrbovanju, zaradi česar morajo organi delavskega upravljanja posebno vestno skrbeti za enovestno odkola zveznega izvršnega sveta o načlnu naročanja premoga.

R. Urošević

Družbeno upravljanje

OBLIKE IN METODE V DELU DELAVSKIH SVETOV IN UPRAVNIH ODBOROV

V mnogih naprednejših podjetjih so organi upravljanja v glavnem uspešno izdelali svoj stil in metodo dela. Čeprav se njihove izkušnje ne morejo šablonasto prenašati na druge, ker ima vsako podjetje svoje specifične pogoje in potrebe, vendar imajo lahko nekatere oblike in metode širši pomen.

stanju in rezultatih poslovanja podjetja za upravni odbor in delavski svet. Čeprav so na tem področju dosegli določene uspehe, je še dosti problemov, ki zahtevajo nadaljnje proučevanje, pri čemer bi zelo koristila izmenjava izkušenj med posameznimi podjetji.

ZBORI DELAVCEV

Delavski svet v mnogih podjetjih sklicujejo od časa do časa sestanke kolektiva, na katerih seznanjajo vse delavce in uslužbence podjetja z najvažnejšimi vprašanji upravljanja podjetja in poročajo o svojem delu. Na teh sestankih razpravljajo tudi o periodičnih poročilih o poslovanju podjetja. Delavski svet pretresa vsa mnenja in predloge, določene na teh sestankih, ki so jih — po zgledu na zboru volivcev — imenovali zbori delavcev. Delavski svet tudi obvešča kolektiv o tem, kaj je ukrenil glede teh mnenj in predlogov.

TOVARNIŠKI TISK

Vrsta večjih podjetij izdaja svoje, dostikrat zelo dobro urejene časopise. Razume se, da take časopise lahko izdajajo samo večja podjetja, zaradi stroškov tiskanja. Manjša podjetja pa izdajajo svoje interne publikacije v obliki biltenov, ki so razmnoženi s cenejšimi sredstvi in v manjšem številu izvodov.

Kot posebna oblika tega tovarniškega tiska so se pojavili tudi priročniki za člane delovnih kolektivov posameznih podjetij. Tak priročnik je leta 1954 tiskalo podjetje Tekstilna industrija Beograd. V njem je poljudno prikazana zgodovina podjetja, njegova sedanja organizacija, način poslovanja in sodelovanje posameznih enot pri izvrševanju nalog podjetja, dalje, osnove ekonomike podjetja, pravice in dolžnosti delavcev in uslužbencev in na kraju konkretni nasveti in navodila za člane kolektiva.

SEMINARJI ZA ČLANE DELAVSKIH SVETOV IN UPRAVNIH ODBOROV

Ni dvoma, da je za nadaljnje pospeševanje dela organov delavskega samoupravljanja odločilnega pomena splošna in ekonomska izobrazba njihovih članov, zlasti pa delavske mladine. V ta namen služijo seminarji, ki jih organizirajo v podjetjih, po navadi s pomočjo delavskih univerz. Tako je na primer Delavska univerza v Beogradu organizirala seminarje v več podjetjih.

Na tem mestu smo na kratko našli samo nekaj oblik in metod ki pomagajo delavskim svetom in upravnim odborom pri opravljanju odgovornih in zamotanih nalog upravljanja podjetja. Bogata praksa organov delavskega upravljanja skriva v sebi še mnogo drugih pozitivnih pridobitev, ki bi jih bilo treba proučiti in razširiti na čim večje število podjetij.

Pavle Kovač

POVPREČNE CENE NA DROBNO

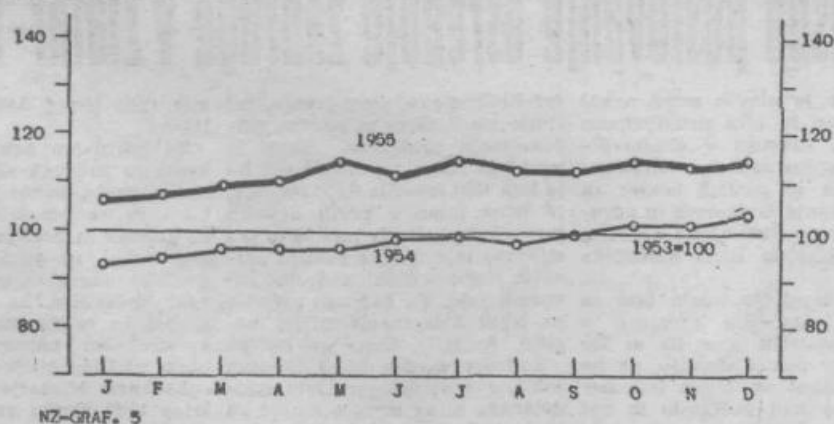
Kmetijsko živilski proizvodi	December 1954	December 1955	Indeks dec. 1954 = 100
Pšenica			
Riž	46,2	43,3	94
Krompir	226	206	91
Fizol	17,4	20,0	115
Cebula	73	57	78
Jabolka	21,8	30,8	141
Hruške	57	37,5	66
Meso svinjsko	57	61	108
Meso goveje	206	225	109
Mast domača	241	281	117
Mast uvožena	224	425	190
Olje	224	333	149
Mleko	230	342	149
Jajca	35,2	39,7	113
Surovo maslo	23,7	22,3	94
Sladkor	515	668	130
	145	145	100

INDUSTRIJSKI PROIZVODI

Volnena tkanina za moške			
obleke iz česanega prediva	4252	4463	105
Posteljno platno	643	612	95
Cic	319	336	105
Tkanina iz umetne svile			
za ženske obleke	790	900	114
Moška bombažna srajca	1163	1293	111
Cevlji delavski	2856	2983	104
Lonec emajliran — 2 litra	293	288	98
Plug	8124	9455	116
Cement	17,2	17,7	103
Lignit	1958	2146	110

Pripomba: Cene za osnovno mersko enoto.

INDEKS ŽIVLJENJSKIH STROŠKOV ŠTIRIČLANSKE DELAVSKE DRUŽINE

NZ-GRAF. 5

V decembru kaže splošni indeks življenjskih stroškov minimalen porast 0,8% v primerjavi s prejšnjim mesecem. Do porasta skupnih stroškov je prišlo samo zaradi porasta stroškov za prehrano povprečno za 1,7%,

medtem ko nimamo pri drugih skupinah stroškov nikakršne spremembe v primeri z novembrom.

Čeprav so cene kmetijskih pridelkov bile v decembru male izpod cen v novembru, vendar

je indeks stroškov prehrane zabeležil porast za 2 točki zaradi spremenjene strukture v potrošnji mesa (potrošili smo več svinjskega mesa kakor pa v novembru) in zaradi porasta cen mleka in mlečnih izdelkov.

PERIODIČNA POROČILA O POSLOVANJU PODJETJA

Ne moremo si zamisliti uspešnega upravljanja podjetja brez dobre poročevalske službe, ki organom upravljanja omogoča temeljito analizo poslovanja v preteklem obdobju in izdajanje odločb za bodoče delo. Že v začetku smo uvideli, da navadna knjigovodstvena poročila ne morejo služiti temu namenu.

Zato so posamezna podjetja izdelala sistem periodičnih poročil o ekonomsko-financi-